

Toelichting bij ontwerp Partiële Herziening (PH) van het Programma Noordzee 2022-2027

Programma Noordzee 2022-2027

Het Programma Noordzee beschrijft het beleid en de ruimtelijke indeling voor het Nederlandse deel van de Noordzee. De belangrijkste opgave hiervoor is om de maatschappelijke balans te vinden bij de ruimtelijke ontwikkeling van de Noordzee. Die ontwikkeling moet veilig zijn, passen binnen de randvoorwaarden van een gezond ecosysteem en uitgaan van efficiënt ruimtegebruik.

De Mariene Strategie deel 3 (programma van maatregelen) is een bijlage bij het Programma Noordzee. Hierin worden, onder andere, de bescherming van bepaalde natuurgebieden op zee beschreven.

Achtergrond en inhoud van de PH

Het Programma Noordzee 2022–2027 werd op 18 maart 2022 vastgesteld als onderdeel van het Nationaal Waterprogramma. Hierin werden windenergiegebieden aangewezen voor 10,7 GW aan wind op zee tot 2031. Ook werd een tussentijdse aanpassing aangekondigd: de **Partiële Herziening (PH)**, met als doel extra windenergiegebieden aan te wijzen voor na 2031 en veilige scheepvaartroutes (clearways) te borgen.

De Kamerbrief "*Partiële Herziening van het Programma Noordzee 2022-2027*"¹ gaf de scope aan: naast windenergie (met een beoogde extra 23–26 GW) kwamen daar ook andere urgente onderwerpen bij. Dit zijn:

- Uitbreiding van de zone voor zandwinning.
- Ontwerpproces mijnbouw in relatie tot windenergie op zee
- Medegebruik van ruimte binnen windparken.
- Opstarten van het Verkennend Programma Duurzame Blauwe Economie.
- Bescherming van de Zuidelijke Doggersbank en aanpassingen bij de Centrale Oestergronden en Borkumse Stenen, volgens afspraken uit het Noordzeeakkoord.
- Opzetten van een Programma Bescherming Noordzee-infrastructuur.
- Aansluiting bij het Greater North Sea Basin Initiative.
- Afspraken over kabels en leidingen in de bufferzone bij scheepvaartroutes.
- Plaatsing van solitaire windturbines.
- Beter beschrijven van het belang van ruimte voor visserij.

Later zijn twee onderwerpen toegevoegd vanwege toegenomen urgentie: solitaire windturbines en ruimte voor visserij.

Twee onderdelen uit de oorspronkelijke scope zijn **niet opgenomen in de PH**:

- Een nieuwe kaart met zoekgebieden voor windenergie, vanwege lopend onderzoek naar ruimte voor visserij. Dit kon niet doorgaan, omdat het kabinet eerst naar ruimte voor visserij gaat kijken, zoals in het regeer programma staat. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het Programma Noordzee 2028-2033 wordt, als het kan, alsnog een nieuwe kaart opgenomen.
- Het instrumentarium voor ruimtelijke afstemming tussen mijnbouw en windenergie op zee, dat later dit jaar in een aparte Kamerbrief wordt toegelicht.

¹ Kamerstukken II, 2022/2023, 35 325, nr. 8

Alle overige onderdelen zijn verwerkt in de ontwerpteksten van de Partiële Herziening die nu voorligt.

Bijlage 1 van het Programma Noordzee, de Mariene Strategie deel 3 (MS3), is op twee punten aangepast:

- De bescherming van de Zuidelijke Doggersbank
- Kleine grensaanpassingen van de Centrale Oestergronden en de Borkumse Stenen

Betrokkenheid stakeholders en Noordzeeoverleg (NZO)

Tijdens de uitwerking van deze Ontwerp PH zijn stakeholders zeer intensief betrokken, bijvoorbeeld door gesprekken en informatiesessies met belanghebbenden, sectorvertegenwoordigers en NZO-leden en een aantal besprekingen in het plenaire Noordzeeoverleg. Het NZO heeft de uitkomsten van hun overleg samengevat in de brief van de voorzitter, Sybilla Dekker, die 29 oktober 2024 naar de ministers van IenW en KGG en de staatssecretaris van LNV is verstuurd.² De leden van het Noordzeeoverleg spraken daarin hun waardering uit over de manier waarop zij zijn meegenomen in de voorbereiding van de PH. De consensus over de PH bereikt in het Noordzeeoverleg sluit goed aan bij de uitwerking door het Rijk.

Uitleg over herkenbaarheid aangepaste teksten Partiële Herziening

De Partiële Herziening is een aanpassing van een deel van het Programma Noordzee 2022–2027. Alleen de onderwerpen die binnen bovenbeschreven opdracht vallen zijn aangepast. De meeste teksten blijven hetzelfde als in het Programma Noordzee dat in maart 2022 is vastgesteld.

De nieuwe beleidskeuzes zijn zoveel mogelijk als aaneengesloten tekst toegevoegd aan de bestaande tekst van het programma. Onder “Overzicht herzieningen hoofd- en overige onderwerpen Partiële Herziening (PH)” in het ontwerp-Partiële Herziening Programma Noordzee 2022-2027 (pagina 3) staat per onderwerp waar deze nieuwe teksten zijn terug te vinden.

Om het geheel duidelijk en logisch te houden, zijn sommige wijzigingen ook op andere plekken in de tekst verwerkt. Vaak gaat het om kleine tekstaanpassingen. Tijdens de terinzagelegging wordt het hele Programma Noordzee – met zowel de nieuwe als de oude teksten – als één geheel gepresenteerd. Dit is wettelijk verplicht.

Wat is nieuw of veranderd in de tekst?

- Nieuwe tekst is groen gemarkeerd.
- Tekst die is verwijderd of vervangen is paars gemarkeerd.

Sommige teksten noemen ministeries of wetten die inmiddels veranderd zijn. Dit komt doordat de originele tekst uit 2022 komt. Deze informatie is nu dus soms verouderd, maar het aanpassen hiervan valt buiten de bovenbeschreven opdracht van deze gedeeltelijke herziening. In 2027 komt er een nieuw Programma Noordzee (2028–2033) waarin alle informatie wordt bijgewerkt. U kunt nu alleen zienswijzen indienen op teksten die zijn aangepast of aangevuld.

De aanpassingen van de MS3 zijn verwerkt in de bijlage én in de hoofdtekst van de PH. Omdat dit een klein aantal wijzigingen in de bijlage betreft, is er voor gekozen om de aanpassingen in tabel vorm ter inzage te leggen.

² [Afschrift brief NZO over Partiële Herziening | Brief | Rijksoverheid.nl](#)